

Årsberättelse 2023

Håll Skärgården Ren rf:s årsberättelse 2023

Innehåll

Verksamhetsledarens ord	3
Håll Skärgården Ren rf i korthet	6
Medlemmar	6
Förvaltning	7
Personal	7
Medlemskap, nätverk och påverkansarbete under 2023	8
Håll Skärgården Ren rf:s ekonomi under 2023	9
Verksamhetsområden	10
Skärgårdshavet	11
Bottniska viken	11
Östra Finska viken	12
Saimen	12
Päijänne	15
Birkaland	16
Åland	16
Andra områden	18
Projekt	19
Eco-Ship	19
Re:Fish	19
NURSECOAST II	20
Strandskräpsuppföljning	20
PlastLIFE	20
Kampanjen Magknip av plast	21
Snygg Beach	22
Fadderskolprogrammet Snygg Beach	23
Snygg Beach och nordiskt samarbete	24
Sälle-hamnprogrammet	25
Kommunikation	26
Medelsanskaffning	30
Samarbetspartner	32

Håll Skärgården Ren rf:s årsberättelse 2023

Verksamhetsledarens ord

Det är åter dags att skriva ner vad vi egentligen gjorde under 2023. Vi har åstadkommit mycket, jag känner mig stolt när jag ser på sammanfattningen över våra tio bästa gärningar under förra året.

1. Vi minskade skräp-, alg- och kemikaliebelastningen i våra vatten

Vi har tagit väl hand om våra 200 Sälle-stationer till havs och på insjöarna. Våra servicefartyg med sina besättningar har transporterat bort väldiga mängder brännbart avfall, metall och glas från Sälle-stationerna. De har burit ved till brasplatserna, reparerat bryggor och andra konstruktioner vid utfärdsmålen och underhållit de tortoaletter, diskplatser och bastur som står till förfogande för alla som rör sig till sjöss.

I år samlade vi in sammanlagt 155 kubik toalettavloppsvatten från sugtömningsstationerna. Det toalettavloppsvatten vi samlade in skonade Östersjön från uppskattningsvis 77 500 kg alger (våtvikt) som bidrar till övergödningen.

Under de separata skrotinsamlingarna i Bottniska viken och Skärgårdshavet, som vi ordnar tillsammans med lokala avfallshanteringsbolag, fick vi bort totalt 97 000 kg skrot och farligt avfall från skärgården. Den här mängden inkluderade bland annat nio skrotbilar. I samband med den båtinsamling som genomfördes i Skärgårdshavet plockade vi upp 40 uttjänta båtar som nu inte längre förstör miljön. Glasfiberbåtarna skickas till Kuusakoski Oy, där de omvandlas till råmaterial för cementtillverkning.

2. Vi snyggade upp stränder inom ett större område än någonsin förut

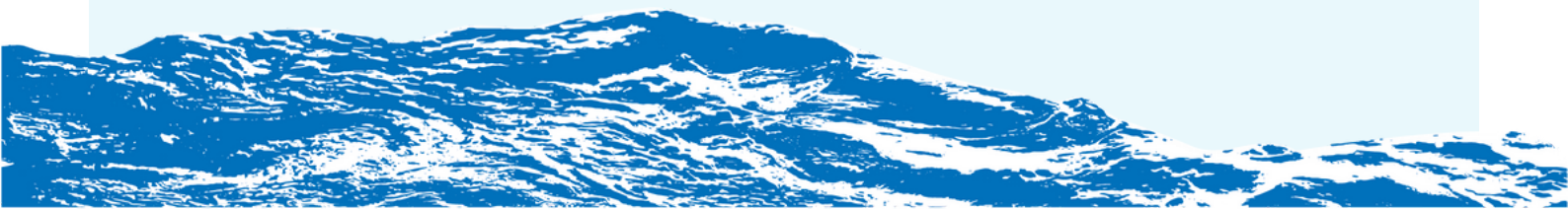
Vårt Snygg Beach-program fyllde 10 år och galjonsfiguren för jubileumsåret Katja Ståhl inbjöd alla att komma med i Finlands största talkogäng. Kampanjen aktiverade allmänheten att städa stränder inom ett geografiskt sett mer vidsträckt område än någonsin förut. På Snygg Beach-kartan hittar man nu mer än hundra städade stränder från Åland och ända upp till Enontekis i Lapska armen. För Snygg Beach innebar jubileumsåret ett omfattande samarbete också i Insjöfinland och på Åland. I slutet av året hade över 100 000 stycken skräp rapporterats in.

3. Vi tog Åland med storm

I början av 2023 inledde vi vår verksamhet på Åland. Vi fick ett varmt mottagande och har redan fått sända ut Sälle-medlemsdekaler till glädjande många ålänningar. Vi fick också genast möjlighet att tillsammans med hamnföretagarna utveckla verksamheten i hamnarna i området. Sälle-flaggan vajar redan i sex lokala båthamnar. Vi lyckades också aktivera ålänningarna att komma med i Snygg Beach-talkon och vi har redan förankrat Snygg Beach-fadderskolprogrammet i sex lokala skolor och hobbygrupper.

4. Vi hissade Sälle-hamnflaggan i nio nya båthamnar

Sälle-hamnprogrammet – vårt miljöprogram som riktar sig till finländska båthamnar av alla storlekar – har i år nått ut till nio nya hamnar. De nya hamnarna ligger i Saimen och Päijänne och i synnerhet på Åland, där vi inledde vår verksamhet i början av året.

Nu omfattar programmet hela 66 hamnar, vilket är ett rekordstort antal. När du som båtfarare besöker dessa hamnar kan du lita på att miljö- och säkerhetsfrågorna är under kontroll och att hamnen är aktivt intresserad av att utveckla sin verksamhet med hänsyn till miljön och användarna. Vi gör årliga konsultationsbesök i Sällehamnarna. Vi erbjuder också aktuell information om miljöfrågor som relaterar till båtliv och hamnar på vårt avgiftsfria webinarium på våren samt genom vår kampanj, Ansvarsfullt till sjöss, som vi driver tillsammans med våra samarbetspartner (Segling och Båtsport i Finland rf, Sjöräddningssällskapet samt Finlands Simundervisnings- och Livräddningsförbund rf) i form av ett fyrpartssamarbete.

5. Vi erbjöd ett kostnadsfritt utbildningsmaterial för unga på temat miljö och båtliv

Vi utvecklade ett utbildningskoncept för miljövänligt båtliv, Eco-Ship, och baserat på detta publicerade vi det kostnadsfria utbildningsmaterialet Baltic Sailor Catalog. Katalogen innehåller information om båtliv, Östersjön och miljökunskap till sjöss samt färdiga anvisningar för undervisningsverkstäder kring dessa teman. Utbildningsmaterialet är ursprungligen riktat till unga, men det lämpar sig också för handledning och utbildning av vuxna. Materialet och utbildningskonceptet bygger bland annat på erfarenheterna och kundresponserna från de utbildningsseglatsen som sommaren 2022 ordnades tillsammans med Gdansk Sport Center och Klaipeda University.

6. Vi engagerade 17 nya skolor i Snygg Beach-fadderskolverksamheten

Vårt fadderskolprogram Snygg Beach är miljöfostran för barn och unga när den är som bäst. Programmet inkluderar både teori och praktiskt arbete och det engagerar elever i den grundläggande utbildningen och andra grupper och får dem att värna om den egna närmiljön. Vårt material har planerats årskursvis och ger vägledning för intressanta diskussioner och arrangerandet av egna städtalkon för att motverka problemet med nedskräpning. I år lyckades vi få med 17 ivriga fadderskolor. Det finns nu sammanlagt 53 grupper på olika håll i Finland. En stor hjälp här har varit utvidgningen av vår verksamhet till Åland och att en ny koordinator för fadderskolverksamheten har tillträtt i Insjöfinland.

Ålandsbankens Östersjöprojekt stöder Snygg Beach-fadderskolprogrammet med finansiering på 90 000 euro. Summan fördelas över tre år.

7. Vi ökade medvetenheten om vilka rutter skräpet färdas

Det var nu redan femte gången som vår kampanj Magknip av plast genomfördes och städernas gatubrunnar märktes ut med stiliga fiskdekaler. Avsikten med kampanjen är att göra allmänheten uppmärksam på gatornas dagvattenbrunnar, för att nedskräpningen av vattendragen via dem ska minska. I år har man kunnat hitta dekaler i 15 städer: Helsingfors, Vanda, Esbo, Grankulla, Kemi, Joensuu, Lahtis, Uleåborg, Pargas, Björneborg, Raumo, Riihimäki, Salo, Tammerfors och Åbo. Kampanjen är en del av det omfattande sjuåriga projektet PlastLIFE, som syftar till att etablera en hållbar cirkulär ekonomi i fråga om plast i Finland senast 2035.

8. Vi lyfte fram och synliggjorde utfärdshamnarnas historia och kultur

Vi slutförde det projekt på temat immateriellt kulturarv som inleddes 2022 vid föreningens enhet i Insjöfinland. I projektet tillvaratog och digitaliserade vi pappersfotografier och tidningsurklipp som funnits på kontoret i Nyslott. Fotografierna berättar bland annat om hur nätverket av utfärdshamnar i Saimen och Päijänne byggdes upp med talkokrafter under 1980–2000-talet. Med hjälp av projektet vill man lyfta fram den värdefulla och unika kulturtraditionen av talkobyggande och historien bakom Insjöfinlands nätverk av utfärdshamnar. Fotografierna sammanställdes under 2024 till ett digitalt galleri, där talkodeltagarna kan kommentera och bidra med sina egna minnen från talkona.

9. Vi var med och bedrev miljöforskning

Vi har redan i flera års tid ansvarat för Finlands nationella strandskräpsmonitorering och för insamlingen av uppföljningsmaterial. Strandskräpsuppföljningarna är en del av den uppföljning av tillståndet i de regionala haven som EU:s havsstrategidirektiv förpliktar till. På de stränder som är med i uppföljningen räknar man två gånger om året alla skräp som är större än 2,5 cm inom en 100 meter lång och 10 meter bred remsa. År 2023 bedrev vi uppföljning på 14 områden, både på havs- och insjöstränder. Den nordligaste stranden ligger i Kalajoki, den sydligaste på Utö och den östligaste på Lehmäsaari i Kotka. I år engagerade man dessutom vår skräppupsamlingsbåt Roska-Roope för att i samarbete med Finlands miljöcentral samla in prover för uppföljningen av förekomsten av mikrokräp i haven.

Utöver de nationella åtgärderna deltar vi i det sameuropeiska arbetet för att motverka nedskräpningen, bl.a. i nätverket Clean Europe Network. Som namnet antyder har nätverket en ambitiös målsättning: ett skräpfritt Europa 2030. Vår verksamhetsledare Aija Kaski valdes in i nätverkets styrelse.

10. Vi inledde nya projekt för att skydda våra vatten

Verkningsfulla och konkreta åtgärder förutsätter att man har ett gott kunskapsunderlag om själva fenomenet att utgå från. I år har våra sakkunniga fått nya projekt på sina bord. Genom dessa projekt vill vi bland annat förhindra nedskräpningen från fritidsfiske (Re:Fish) och den turismrelaterade näringsbelastningen i Östersjöns kustområden (Nursecoast-II). Vi kommer att få höra mer om dessa nästa år!

Du kan läsa mer om dessa tio prestationer och många fler i denna årsberättelse.

Tack för att du stödjer vårt arbete! Du kan stödja oss på många olika sätt, ekonomiskt, genom att engagera dig och genom att dela vårt budskap på olika sätt. Vi kan inte göra vårt arbete ensamma utan vi behöver alla vattenvänners hjälp.

Aija Kaski
verksamhetsledare

Håll Skärgården Ren rf i korthet

Håll Skärgården Ren rf är en riksomfattande miljöorganisation som grundades 1969 och som genom konkreta gåmningar främjar havs- och sjönaturens välbefinnande. HSR rf har som mål att skapa förutsättningar för ett hållbart båtliv och ge individer möjligheter att handla rätt och ansvarsfullt med tanke på miljön. HSR rf har också en positiv inverkan på vattenstatusen genom sin mångsidiga forskningsverksamhet och miljöfostran.

Verksamhetstanken

Vi främjar havs- och sjönaturens välbefinnande, trivsel och säkerhet genom konkreta gåmningar.

Våra mångsidiga Sälle-tjänster möjliggör ett hållbart båtliv.

Vi genomför nationellt och internationellt forsknings- och miljöpedagogiskt arbete och utvecklar verksamhetsmodeller som lämpar sig för alla för att förbättra tillståndet i våra vatten.

Vision

Vi vill att alla ska kunna njuta av och hämta nya krafter vid vattnen i Finland också i framtiden.

Vi är landets främsta expert, möjliggörare och utvecklare inom hållbar vattenturism.

Vi är uppskattade på havet och insjövattnen.

Vi utför praktiska miljögåmningar och leder miljöarbete i områden där människors inverkan på vattnen är synlig.

Värderingar

Lösningorienterad – När vi observerar ett problem, letar vi efter en lösning.

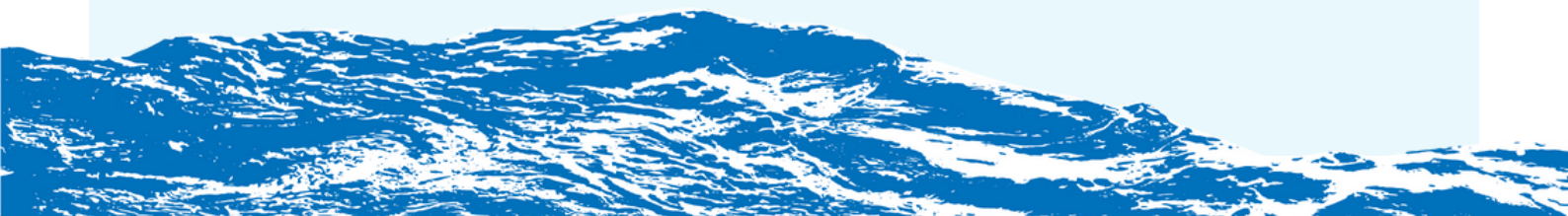
Progressiv och modig – Vi är en vägvisare för utveckling.

Förebyggande – Genom vårt arbete förebygger vi uppkomsten av miljöskador.

Ansvarsfull – Vi tar hand om våra medlemmar, vår verksamhetsmiljö samt om våra anställda, samarbetspartner och sponsorer.

Medlemmar

Håll Skärgården Ren rf är en medlemsbaserad förening. I slutet av 2023 hade föreningen 12 800 medlemmar (i slutet av 2022 13 212). Föreningens medlemmar får tidningen Sälle samt ett Sälle-märke som ett tecken på sitt medlemskap. Medlemmarna har rätt att använda sin röst på årsmötet. Från och med 1.1.2023 tog vi i bruk ett nytt ungdomsmedlemskap för unga i åldern 15–25 år. Medlemsavgiften för en ungdomsmedlem är hälften av den ordinarie medlemsavgiften (25 euro).

Förvaltning

Håll Skärgården Ren rf:s huvudkontor ligger i Åbo. Från Åbo administreras även verksamhetsområdena i Skärgårdshavet samt Birkaland, Bottniska viken och Östra Finska viken. Insjöfinland, som omfattar verksamhetsområdena Saimen och Päijänne, administreras från Nyslott.

Den högsta beslutanderätten i föreningen utövas av årsmötet. Föreningens stadgeenliga årsmöte hålls före utgången av maj varje år. Under 2023 hölls årsmötet den 13 april i S:t Michel. Det var också möjligt att delta på årsmötet på distans via Teams. Vi beslöt att hålla medlemsavgiften oförändrad (50 euro) och att styrelsens sammansättning är densamma som under 2022.

Håll Skärgården Ren rf:s styrelse ansvarar för verksamheten i enlighet med föreningens stadgar och årsmötets beslut. Under 2023 sammanträdde föreningens styrelse nio gånger. Det stadgeenliga årsmötet hölls den 13 april i S:t Michel.

Vartannat år står tre eller fem medlemmar i tur att avgå från föreningens styrelse (om styrelsen är fulltalig, dvs. den har åtta medlemmar), och styrelseperiodens längd är två år åt gången. Under 2023 stod tre styrelsemedlemmar i tur att avgå, och dessa valdes på nytt för perioden 2024–2026.

Styrelsemedlemmar under mandatperioden 2023–24:

Bengt Westerholm (ordförande), Esbo
 Katja Rytönen (vice ordförande), Åbo
 Veli-Pekka Manninen (vice ordförande), S:t Michel
 Lars Ingvall, Esbo
 Jan Jansson, Kuopio
 Jan-Erik Karlsson, Pargas
 Niklas Rosvall, Hangö
 Topiantti Äikäs, Villmanstrand

Som revisionsammanslutning har fungerat KPMG, och revisor var Noora Satopää.

Personal

Under 2023 hade föreningen i genomsnitt 21 anställda. Personalantalet varierar mycket beroende på säsongsbundenheten, och varierade från 16 personer i februari/mars till 28 personer i juli. Dessutom fick föreningen hjälp med underhållsuppgifterna av tiotals enskilda personer som säsongshjälpare runt om i Finland och av tre samarbetsföreningar i Insjöfinland.

Medlemskap, nätverk och påverkansarbete under 2023

Representanter för Håll Skärgården Ren rf är med i många organisationer, kommittéer och grupperingar.

- HSR rf är medlem i Ansvarsfullt Donerande rf, och verksamhetsledare Aija Kaski är medlem i Vala ry:s styrelse
- Verksamhetsledare Aija Kaski hör till Nordiska Rådets Civilsamhällsnätverk samt deltar i möten som är avsedda för nordiska organisationsledare som arbetar mot nedskräpning
- HSR rf blev medlem i European Boating Association under hösten 2023
- HSR rf deltar i ett fyrpartssamarbete med Segling och Båtsport i Finland rf, Finlands Sjöräddningssällskap och Finnboat rf. Representanter för HSR rf hörde under 2023 till Segling och Båtsport i Finland rf:s kommunikations- och marknadsföringskommitté, båthamnskommitté och miljökommitté.
- HSR rf är med i Clean Europe Network och vår verksamhetsledare Aija Kaski invaldes i dess styrelse 2023
- HSR rf är medlem i Avfallshanteringsförening r.f.
- HSR rf är en medlemsorganisation i Frivilliga räddningstjänsten
- HSR rf är med i Helsingfors stads styrgrupp för begränsning av nedskräpning
- En representant för HSR rf hör till organisationssektionen för landskapets samarbetsgrupp i Egentliga Finland (MYR)
- Representanter för HSR rf hör till HELCOM:s grupp Marine Litter Expert Network
- En representant för HSR rf är med i NTM-centralen i Nylands grupp för restaurering av kustvatten
- En representant för HSR rf är med i Egentliga Finlands nätverk för miljöfostran
- En representant för HSR rf är med i båtlivsnätverket som leds av Traficom
- En representant för HSR rf hör till den regionala samarbetsgruppen som enligt avfallslagen inrättats för Sydöstra Finland, Tavastland, Egentliga Finland och Nyland.
- En representant för HSR rf hör till styrgruppen för skötsel- och användningsplanen för Natura 2000-området Närpes skärgård
- HSR rf hör till det samnordiska nätverket Nordic Coastal Cleanup
- HSR rf hör till det globala nätverket Ocean Conservancy
- HSR rf hör till det globala nätverket Let's Do It World
- HSR rf har en representant i den regionala samarbetsgruppen för avfallshantering i Östra Finland
- HSR rf har expertmedlemskap i Saimaan Virkistysalueyhdistys ry
- HSR rf har en representant i styrgruppen för samprojektet KOORDI

Håll Skärgården Ren rf:s ekonomi under 2023

Den ekonomiska verksamhetsmiljön var under 2023 fortsatt utmanande för föreningen. Intäkterna ökade med 5 procent jämfört med föregående år men kostnaderna ökade samtidigt med 6 procent, vilket ledde till ett underskott på 185 404 euro. Resultatet belastas av stora avskrivningar till följd av fartygsanskaffningarna. Föreningens ekonomi vilar dock på en stabil grund, och vi kan under den närmaste framtiden fortsätta med vår verksamhet i samma utsträckning som tidigare. Jämfört med 2022 ökade personal-, verksamhets- och resekostnaderna, medan det var möjligt att spara i fråga om fartygs- och marknadsföringskostnaderna.

I och med höjningen av medlemsavgifterna gav dessa större intäkter än tidigare och de utgör numera vår klart viktigaste inkomstkälla, 574 700 euro. Projektverksamheten har tagit fart igen efter en lugnare fas och även bidragen från företag och organisationer ökade med sju procent till 414 015 euro.

Under 2023 var föreningens huvudsponsorer Alko, Beiersdorf/Nivea, Beweship, Climecon, DB Schenker, Helvar Merca, Kappahl, Kongsberg, LM Someco, Makia, Otavamedia, Partioaitta, Philip Morris, Rapala, Sarlin Group, Suomen Jalometallikierrätys, Taffel Orkla, Åbo Energi, Viking Line och Ålandsbanken samt Ocean Spirit som svarar för Sälle-produktförsäljningen. Verksamhetsbidraget från miljöministeriet ökade med en procent till 435 000 euro. Donationerna från privatpersoner samt intäkterna från avfallshanteringen och underhållet av utfärdshamnarna minskade.

Ett varmt tack till alla våra sponsorer, utan er skulle vi inte kunna göra vårt arbete!

Verksamhetsområden

Håll Skärgården Ren rf:s verksamhetsområden är Skärgårdshavet, Bottniska viken, Saimen, Päijänne, Birkaland och Östra Finska viken. I början av 2023 inledde vi också verksamhet på Åland.

Vi underhåller och driver inom våra verksamhetsområden cirka 200 Sälle-stationer runt om i landet, förutom på Åland. Vid Sälle-stationerna erbjuder vi båtfarens tjänster som främjar en hållbar vattenturism och erbjuder alla möjligheten att agera på ett miljömässigt ansvarsfullt sätt. Till Sälle-tjänsterna hör bland annat sopstationer, diskplatser, flytande sugtömningsstationer för avloppsvatten, eldplatser, bryggor och landstigningsplatser samt bastur. Alla Sälle-tjänster finns på den mobilvänliga Sälle-kartan: roopekartta.fi.

Sälle-tjänsterna främjar en ren och skräpfri vattenmiljö samt minskar övergödningen. Sälle-stationerna har placerats på platser som är centrala med tanke på vattenturism.

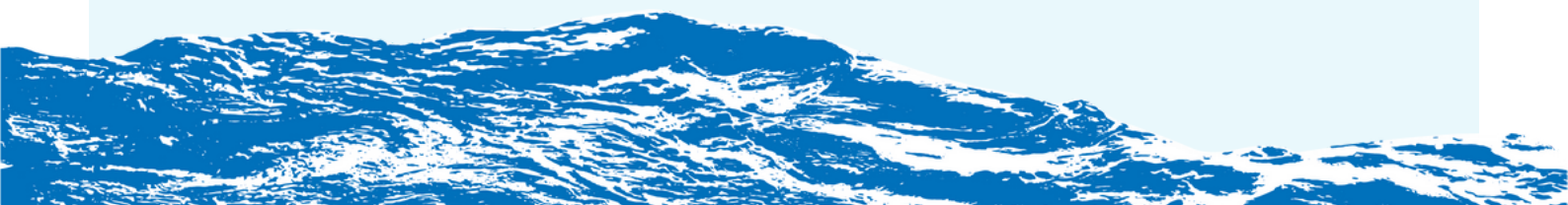
Skärgårdshavet

I Håll Skärgården rf:s verksamhetsområde i Skärgårdshavet finns det 37 Sälle-stationer och 17 HSR rf:s sugtömningsstationer. Vid sopstationerna insamlas blandavfall och i varierande utsträckning metall, papper, kartong, glas, plast och bioavfall. Alla sopstationer är gemensamma med Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab (LSJH), och förutom båtfarens och friluftsmänniskor används dessa även av öarnas fast bosatta invånare och fritidsboende. Andra tjänster på Sälle-stationer är torrtoaletter, några diskplatser samt en medlemsbastu och ett grillhus på Trunsö.

Skärgårdshavets servicefartyg heter M/S Roope. Fartygets hemmahamn, som HSR rf hyr av Pargas stad, ligger i Kälidinge i Nagu.

Avfallsmängder i Skärgårdshavet under 2023

- 110 m³ avloppsvatten
- cirka 95 ton blandavfall
- 7,54 ton metall
- 8,7 ton glas

Skärgårdshavets separata insamlingar

Håll Skärgården Ren rf och Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab ordnade en populär insamling av skrotbåtar i Pargas och Kimitoöns skärgård under säsongen 2023. Till insamlingen lämnades 40 båtar som tagits ur bruk. I insamlingen samlades båtar in från öar som inte har någon väg- eller färjeförbindelse. De uttjänta glasfiberbåtarna skickades till Kuusakoski Oy:s verksamhetsställe i Hyvinge, där de omvandlas till råmaterial för cementtillverkning (KiMuRa-rutten). Det är viktigt att få båtar som har tagits ur bruk bort från vattnen, eftersom miljökadliga plastfibrer som hamnar i naturen och havet lossnar från glasfiberbåtar som långsamt vittrar sönder i naturen.

Vi ordnade den traditionella skrotinsamlingen i skärgården med M/S Roope i samarbete med Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab i Pargas och Nådendals skärgård 3–7.7.2023. Vid insamlingen tog vi emot metallskrot, elapparater och farligt avfall. Dessutom tog vi emot bygg- och städavfall som förpackats i stora säckar som köptes separat.

Veckans totala insamlade mängd 2023 var 53 954 kilo. Det är en ökning på mer än 19 procent jämfört med 2022. Mängden metallavfall uppgick till 36 004 kilo, vilket är en liten ökning jämfört med sommaren 2022. Dessutom fördes hela nio skrotbilar till insamlingen. Det är ett nytt rekord i insamlingens historia. År 2022 kom det inte in en enda bil. Dessutom samlade vi in 2 334 kilo farligt avfall och 1 100 kilo batterier. Mängderna motsvarade ganska exakt nivån för 2022. Vi tog emot klart mindre bygg- och städavfall i storsäckar än tidigare år, knappa 600 kilo, samt 5 160 kilo el- och elektronikskräp, vilket motsvarar den genomsnittliga årsmängden.

Trunsö

Vi hyr ut Notstugan på Trunsö. Stugan har varit mycket populär under de senaste åren, och också under 2023 var den bokad under hela semesterssäsongen och under veckosluten utanför skolornas semestertider. Vi anställde åter för sommaren en övärdinna på Trunsö för att ta emot stugans hyresgäster och ansvara för Håll Skärgården Ren rfs andra tjänster på ön.

Evenemang, som vi deltog i på Skärgårdshavet:

- M/S Roope besökte tisdag 10.10 Nådendal på delegationen för skärgårdsärendens seminarium

Bottniska viken

Verksamhetsområdet sträcker sig ända från ön Röyttä i Ljo längst inne i Bottenviken till Kristinestad. Det finns 30 Sälle-stationer som behöver underhåll i området. Föreningens medlemsbastu ligger på Lars Björkaskär. I början av säsongen hade man fartyget Roope-Saima II inlänat från Saimen, men detta lämpade sig inte för förhållandena i Bottniska viken och vi kämpade på med ett tillfälligt servicefartyg. Några av de mindre objekten kunde vi tyvärr inte ta hand om, eftersom det inte gick att ta sig dit med det inhyrda fartyget. Dessutom tog särskilda servicepersoner hand om vissa Sälle-stationer, till exempel på Röyttä i Ljo och i Kristinestad. Vi samarbetar med lokala avfallshanteringsföretag Stormossen och Ekorosk. Många avfallsstationer används även av öarnas fritidsinvånare.

I Bottniska viken tillträdde i juni också en deltidsanställd distriktskoordinator.

Avfallsmängderna minskade i Bottniska viken. Det totala antalet säckar var något mindre än året innan, vilket delvis torde bero på det tillfälliga servicefartyget som gjorde att vi inte kunde sköta underhållet vid vissa mindre objekt. Vi hämtade 887 säckar blandavfall från sopstationerna under säsongen 2023.

Den traditionella separata insamlingen i Bottniska viken var åter populär. I insamlingen som ordnades i Vasa skärgård med Stormossen och Ekorosk tog vi liksom tidigare emot metall-, el- och elektronikskrot.

Evenemang i Bottniska viken som vi deltog i:

- 27–28.5 deltog vi i mässan Vesille – Till Havs i Karleby
- 21.9 ordnade vi en kryssning med M/S Jenny i Karleby som en start på medelsanskaffningen för Bottniska vikens nya servicefartyg
- 27.10 utförde vi en strandskräpsuppföljning vid Villa Elba i Karleby

I november lämnade vi in en ansökan till NTM-centralen om stöd för en kartläggning av sugtömningsanläggningarna för båtarnas septik- och slagvatten

Östra Finska viken

Häll Skärgården Ren rf har fyra sugtömningsanläggningar i verksamhetsområdet i Östra Finska viken. Ansvaret för underhåll och reparationer av dessa ligger på områdets serviceperson. Dessutom underhåller HSR rf septikanläggningar som tillhör Kotka stad samt septikanläggningen, torrtoaletten och sopstationen vid Santio gränsbevakningsstation. Inför säsongen 2023 skaffades en ny motor till servicebåten Pikku-Roope, en XXL Buster.

Saimen

Vid Saimen driver vi främst utfärdshamnar som ägs av föreningen Saimaan virkistysalueyhdistys, stiftelsen Etelä-Karjalan Virkistysalueääitiö samt kommuner och städer. Vid Saimen ansvarar vi för reparationerna av konstruktionerna i utfärdshamnarna, delvis för nybyggnation, avfallshantering, torrtoaletter, underhållet av bastuma, den allmänna övervakningen och i vissa hamnar även för vedförsörjningen. I alla utfärdshamnar finns torrtoalett samt, i varierande utsträckning, övriga tjänster, såsom sopstation, brygga, grilltak/eldplats, diskplats, vedförsörjning och bastu.

M/S Roope-Saimaa är områdets servicefartyg och ombord jobbar fartygets befälhavare och en däcksmän. Dessutom utförs servicearbete i området med en mindre båt. Det finns cirka 120 platser som behöver underhåll vid Saimen. Häll Skärgården Ren rf:s underhållspersonal förnyade på beställning av rekreatiomsområdesföreningen Saimaan Virkistysalueyhdistys avloppssystemet för bastun vid Umpilampi på Rokansaari. De gjorde också en kartläggning av skicket på konstruktionerna på Rokansaari.

Vid Saimen finns två flytande sugtömningsstationer som ägs av föreningen och som underhålls av M/S Roope-Saimaa. Dessutom har HSR rf ställt en sugtömningsstation till Taipalsaari kommuns förfogande, och kommunen ansvarar för dess underhåll.

Semesterstugorna i Rokansaari hyrs ut via det elektroniska bokningssystemet Johku.

Etelä-Karjalan Virkistysalueäitiö och Håll Skärgården Ren rf ansökte om ett halvt års förlängning för det tvååriga samprojektet KOORDI. Inom projektet lät man utföra dykningar för att kontrollera bojar och bryggor i utfärdshamnarna. Dessutom gjordes ett försök med besöksräknare. Räkningen kompletterades med utvärderingsbesök på plats. Projektet genomfördes av rekreatiomsområdesstiftelsen Etelä-Karjalan virkistysalueäitiö och Håll Skärgården Ren rf är projektpartner.

Projektet Hyvinvointia Saimaalta (projekt för renovering av utfärdshamnarna vid Saimen 2022–2024)

- I enlighet med finansiärens anvisningar drog vi tillbaka den projektansökan som vi lämnat in 2022. Det ursprungliga projektet delades upp i två olika projekt: ett utvecklings- och ett investeringsprojekt.
- Vi lämnade in två nya ansökningar i februari 2023, som vi på begäran kompletterade i november 2023.
- I december 2023 drog vi tillbaka ansökningarna beroende på omständigheter utanför HSR rf:s kontroll.

AIKU – förvaring av det immateriella kulturarvet (digitalisering av fotoarkivet)

- Inom ramen för projektet lagrades 2 381 fotografier och 1 070 tidningsurklipp i digital form med hjälp av en köpt tjänst.
- Genom projektet inrättades ett digitalt bildgalleri med 1 567 publiceringsdugliga fotografier. Galleriet hade under 2023 cirka 400 besökare. Galleriet är öppet för allmänheten fram till augusti 2024.

Häll Skärgården Ren rf har satsat starkt på utveckling av verksamhetsområdet vid Saimen. I januari 2023 köpte föreningen av staden den tomt där hemmahamnen i Nyslott finns. I december 2023 beviljades finansiering från riksdagens julklappspengar för anskaffningen av två flytande sugtömningsanläggningar till Saimen.

Roope-Saimaa II har flyttats till Skärgårdshavet.

Evenemang vid Saimen som vi deltog i:

- Kallavesj'-mässan i Kuopio 31.3–2.4
- Vårtalko på Rokansaari 4.5
- Släpvagnsloppis i Nyslott 6.5
- Snygg Beach-turné 14–15.5 (S:t Michel, Hirvensalmi, Kangasniemi, Rantasalmi och Puumala) i samarbete med projektet WaterPlus, som genomförs av Finlands miljöcentraler och yrkeshögskolan i Sydöstra Finland Xamk
- Tillsammans med eleverna vid Samiedu ordnade vi ett städtalko i Jori hamn 23.5 och ett Snygg Beachtalko vid Kyrönniemi 25.5
- Invigning av sommarsäsongen vid Sarviniemi (Etelä-Karjalan Virkistysalueäitiö), öppet hus på M/S Roope-Saimaa samt en Snygg Beach-städning 2.6
- Öppet hus och evenemang för inbjudna gäster ombord på M/S Roope-Saimaa i Nyslott 29.8
- Snygg Beach-evenemang 19.9 vid Kalevankankaan koulu och i hamnen i S:t Michel i samarbete med projektet WaterPlus, som genomförs av Finlands miljöcentraler och Xamk. Öppet hus på M/S Roope-Saimaa i S:t Michels hamn.
- Presentation av avfallshanteringen i hamnarna på ett seminarium för kommunernas avfallshanteringsmyndigheter som ordnades av NTM-centralen i Södra Savolax 12.10
- Presentation av verksamheten för Lionsklubben i Puumala 19.10 tillsammans med Veli-Pekka Manninen.

Säsongen 2023 för Saimen i siffror:

- 549 underhållsbesök/landstigningar
- 845 blandavfallssäckar på 220 liter
- 156 fastkubikmeter långved transporterades till öarna
- 7 982 liter små metallförpackningar (burkar) samlades in
- i torrtoaletterna användes 20 520 liter torrströ och 305 stora toalettpappersrullar

Päijänne

Vid Päijänne driver Häll Skärgården Ren rf främst utfärdshamnar som ägs av rekreativområdesföreningen Päijänteen Virkistysalueyhdistys samt av kommuner. I Insjöfinland ansvarar vi för reparationerna av konstruktionerna i utfärdshamnarna, delvis för nybyggnation, avfallshantering, torrtoaletter, underhållet av basturna, den allmänna övervakningen och i vissa hamnar även för vedförsörjningen.

M/S Roopetar är området servicefartyg. Dessutom utför vi servicearbete i området med en mindre båt. Vid Päijänne finns det cirka 20 platser som behöver underhåll.

Säsongen 2023 gick enligt planerna för Päijänne. Den femåriga underhålls-/reparationsplanen för Päijänne Rekreativområdesförenings utfärdshamnar uppdaterades och en plan för reparationen av bastun på Virtosaari utarbetades. Vedförbrukningen ökar. Underhållspersonerna i Päijänne skötte underhållet i tre utfärdshamnar på beställning av S:t Michels stad. På M/S Roopetar gjorde en kartläggning av de reparationer som skulle göras på fartyget under vintern 2023.

Under perioden 2023 arbetade besättningen också på Saimen och Skärgårdshavet och vikarierade besättningarna på dessa servicefartyg.

Evenemang vid Päijänne som vi deltog i:

- Den samhällstekniska mässan Yhdyskuntatekniikka-messut i Jyväskylä 10–11.5
- Invigning av den nya Sälle-hamnen och båtsäsongen vid Juurikkasaari 18.5
- Daghems skolan Säynätsalon päiväkotikoulu (en Snygg Beach-fadderskola) besökte M/S Roopetar 22.5
- Marknadstält vid Juurikkasaari vid starten av Päijänneseglatsen 21.7
- Öppet hus på M/S Roopetar och Snygg Beach-städtalko under Säynätsalodagarna 11.8.
- Bakluckeloppis vid Juurikkasaari i Säynätsalo 12.8 i samarbete med båtklubben Jyväskylän veneseura

Säsongen 2023 för Päijänne i siffror:

- 93 underhållsbesök/landstigningar
- 109 blandavfallssäckar på 220 liter
- 64 fastkubikmeter långved transporterades till öarna
- 1 605 liter små metallförpackningar (burkar) samlades in
- i torrtoaletterna användes 6 550 liter torrströ och 67 stora toalettpappersrullar

Birkaland

I Birkaland underhåller Håll Skärgården Ren rf torrtoaletter som är avsedda för båtfarare och friluftsmänniskor. I området finns också en flytande och en fast sugtömningsanläggning. Vi sköter underhållet i området med en Buster RS-båt, Roopesteri. Det samarbete som inleddes 2021 med Ekokumppanit fortsatte. Vi fortsatte samarbetet med Tammerfors Hamnkontor och planerar nya former för samarbetet. Den torrtoalett som revs i Kuhmalahti flyttades till Virpisaari. På uppdrag av Ylöjärvi kommun byggde vi en ny torrtoalett vid Romusaari udde och rev också den gamla. Ylöjärvi sommartidning publicerade en artikel om HSR rf och däckspersonen Marko Kelokaski.

Evenemang i Birkaland som vi deltog i:

- 26.8 Näsijärvi ångfartygsregattan i Tammerfors vid Mustalahti hamnområde.
- Ett planeringsmöte gällande rodd- och paddlingscentret i Viinikanlahti hamn
- 4.10 Kommodormöte för båtklubbarna vid Kumo älvs vattendra

Åland

En lokal distriktskoordinator för Åland anställdes 2023. Målet var att utveckla i synnerhet uppföljningen av skräpet på stränderna, att lansera Snygg Beach-fadderskolprojektet i de lokala skolorna, att ta Sällehamnprogrammet till Åland och att utveckla det lokala företagssamarbetet. Det första verksamhetsåret på Åland har visat hur mycket Håll Skärgården Ren rf kan tillföra det åländska samhället.

Vi har engagerat volontärer att plocka och rapportera skräpet till oss, och nu kan vi äntligen se strandstädningar gjorda på Åland vara med på våra Snygg Beach-karta. Under 2023 uppstartades kartläggning av strandskräp för första gången också på Åland i samarbete med Finlands miljöcentral. Vi har även engagerat unga på Åland och under 2023 ökade antalet fadderskolor på Åland med 6 nya fadderskolor. Skolorna som anslutit sig till fadderskolprogrammet på Åland är Kökar grundskola, Vårdö grundskola, Sunds grundskola, Rangsby grundskola, Strandnäs skola och Geta grundskola.

Eftersom Åland är unikt i fråga om läge och självstyre deltar man med en egen representant i nätverket Nordic Coastal Clean-Up och man kunde åter ordna en gemensam Nordic Coastal Clean-Up Day i början av maj på Åland. Åland deltar även med en egen representant i det internationella samarbetet Let's do it World och ordnade ett städtalko på Åland på World Clean Up-Day.

På Åland ansökte 7 hamnar om att gå med i vårt Sälle-hamnprogram. Hamnarna som ansökte var Degerby Gästhamn, Lappo Gästhamn, Jurmo Gästhamn, MSF Gästhamn, Sjökarverets Gästhamn, Gullvivans Gästhamn och Sandvik Gästhamn och Camping.

Under sommaren deltog vi på många evenemang på Åland där vi värvade medlemmar och diskuterade vår verksamhet.

Åland har eget Facebook- och Instagram-konto (Håll Skärgården Ren rf Åland) för att dela relevant information och miljötips enbart på svenska för våra åländska medlemmar.

Det första året förde med sig många samarbeten med åländska organisationer och företag. Föreningen blev 2023 medaktör i nätverket Bärkraft.ax. Håll Skärgården Ren rf är med i teamet som behandlar utvecklingsmålen för god vattenkvalité och biologisk mångfald, men bidrar till alla de sju strategiska utvecklingsmålen i Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda.

Under det första egentliga verksamhetsåret för verksamhetsområdet Åland har kostnaderna till 85 procent bestått av personalkostnader, främst lönekostnader för distriktskoordinatör. Föreningen har år 2023 haft en distriktskoordinatör på Åland, som varit anställd på 60 procent av heltid sedan början av februari. Den anställda jobbar på distans från det egna hemmet på Åland. Övriga kostnader består främst av kostnader för arbetsutrustning, resor och marknadsföring. Intäkterna har bestått av projektfinansiering från våra samarbetsnätverk samt avgifter från Sälle-hamnarna. Avtal har även ingåtts om företagssamarbete. 2023 startade vårt samarbete med Ålandhotels. Ålandhotels erbjuder sina gäster möjligheten att välja bort daglig städning under vistelsen. För varje rum där deras gäster avstår från städningen skänker Ålandhotels 1 € till Håll Skärgården Ren rf. Vi hoppas att detta ska bli ett långvarigt samarbete, där vi tillsammans gör skillnad för att bevara den åländska skärgården och hålla våra vattendrag rena.

Evenemang som vi deltog i på Åland 2023:

- Föreningskalaset
- Miljödagen
- Ålandsdagen i skolor
- Emmaus vårfest
- Sjöfartens dag
- Föglöveckan
- PokerRun Åland
- Rockoff
- Åland Sea Jazz
- Kökarveckan

Andra områden

Håll Skärgården Ren rf äger en flytande sugtömningsanläggning av pontonmodell i Byxholmen i Ekenäs och bekostar dess underhåll. Dessutom placerade föreningen under 2022 en motsvarande sugtömningsanläggning utanför Ormholm i Esbo.

Projekt

Miljöprojekten är en viktig del av vårt arbete, och de stödjer våra mål och vår strategi. Genom våra projekt främjar vi ett ansvarsfullt friluftsliv vid vattnen och vi forskar och utvecklar lösningar på problemen med nedskräpning, övergödning och kemikaliserings. Vi deltar i projekt på olika nivåer både nationellt och internationellt, och samarbetspartner i projekten är bland annat forskningsinstitut, företag, föreningar och privatpersoner.

Genom miljöprojekt kan vi utveckla, undersöka och lansera nya metoder och tillvägagångssätt för att minska och förebygga båtlivets miljöpåverkan. Med hjälp av projekten är det också möjligt att fokusera på att lösa enskilda miljöproblem som gäller vatten. Vi prioriterar bland annat näringsämnenas kretslopp och hållbar vattenturism.

HSR rf:s projekt under 2023

Under 2023 arbetade projektteamet med nya projekt gällande såväl nedskräpning som övergödning och kartlade partner för nya miljöteman.

Eco-Ship

Eco-Ship-projektet inleddes i december 2021. HSR rf ordnade tillsammans med Gdansk Sport Center och Klaipeda University en Eco-Ship-utbildning som erbjöd ungdomar i åldern 15–29 år möjligheten att utbilda sig till miljöaktörer inom båtliv.

Efter utbildningen fick deltagarna behörigheten att verka som miljöexperter inom båtliv (Environmental Officer) och i och med detta kan de dela med sig av miljökunskaper i sina egna sällskap. Utbildningen erbjöd deltagarna en oförglömlig möjlighet att utvecklas som medlemmar av besättningen på ett segelfartyg samt göra sina miljökunskaper mångsidigare genom praktik på teman som gäller Östersjön och båtliv.

Utgående från erfarenheter från seglingsutbildningarna utvecklades ett koncept som möjliggör utbildning av nya unga miljöaktörer. De lärdomar som fås på seglingarna utgår från Baltic Sailor Catalog, som har sammanställts inom projektet och som innehåller miljöinformation som gäller båtliv och workshoppar till stöd för inläring av temana. Guiden finns också på vår webbplats. En konferens om Baltic Sailor Catalog och seglarnas erfarenheter från resan ordnades på Forum Marinum i Åbo 15.6. Projektet avslutades och det sista mötet med projektpartnererna hölls i Gdansk i november.

Re:Fish

Projektet Re:Fish är ett Interreg Central Baltic-projekt, där man fokuserar på att förhindra skräp och nedskräpning till följd av fritidsfiske. Projektets huvudsakliga mål är att få bort kvarlämnade och borttappade fiskeredskap för fritidsfiske, såsom spöknät, kattsor, drag och blänken från Östersjöns kustområden. Projektet svarar dessutom mot det behov som skapas av engångsplastdirektivet, då det har som mål att lägga grunden till ett återvinningsnätverk mellan producenter, återförsäljare, användare och återvinningsoperatörer inom fritidsfisket.

Projektet inleddes våren 2023, och det första mötet med partnererna hölls i Helsingfors i maj. Därefter har vi tillsammans med intressentgrupperna bekantat oss med Sotenäs marina återvinningscentral, där man återvunnit fiskeredskap ända sedan 2018. Finländska partner i projektet är Håll Skärgården Ren rf och Finlands miljöcentral.

NURSECOAST-II

NurseCoast-II är ett Interreg Baltic Sea Region-projekt som syftar till att förbättra funktionen hos de avloppsreningsverk vid Östersjökusten som är dimensionerade för färre än 2 000 invånare, så att dessa inte ska släppa ut näringsämnen som bidrar till övergödningen av Östersjön. Problemen orsakas dels av den stora belastningen under turistsäsongen, dels av en för låg användningsgrad utanför säsongen. Projektet NurseCoast-II driver sex olika pilotprojekt i fyra partnerländer, där man testar olika metoder för att avlägsna fosfor och kväve. Projektet inleddes våren 2023 och det första partnermötet hölls i Barösund i Ingå i maj. Den andra träffen hölls i oktober i Danmark.

Strandskräpsuppföljning

Strandskräpsuppföljning är en viktig del av Håll Skärgården Ren rfs förebyggande arbete mot nedskräpningen av vattnen. Genom strandskräpsuppföljning samlar föreningen in jämförbar och regelbunden information om havsskräpsituationen vid kusten i Finland. Uppföljningarna genomförs på 14 stränder tre gånger om året. De stränder som följs upp har fastställts utifrån deras användningsgrad och läge. Strandtyperna är urban, periurban och orörd strand.

På många stränder ansvarar frivilliga grupper eller personer för uppföljningen. HSR rf koordinerar de frivilliga gruppernas arbete, utför uppföljningar på sina egna områden samt sammanfattar en rapport över resultaten till Finlands miljöcentral.

Under 2023 ordnade NTM-centralen en konkurrensutsättning av genomförandet av Strandskräpsuppföljningen. HSR rf vann anbudsförandet och fortsätter genomföra uppföljningen som vanligt åren 2023–2025.

Det pilotförsök med strandskräpsuppföljning som inleddes i Insjöfinland 2022 fortsatte på samma två stränder som tidigare och dessutom på en ny strand i Asikkala. Uppföljningen av nedskräpningsläget på stränderna fortsätter i samarbete med föreningen Asikkalan Luonnonystävät.

Vi vill få en mer övergripande bild av nedskräpningen i alla våra verksamhetsområden, och därför är de pilotförsök som genomförs med våra egna resurser i Insjöfinland viktiga för föreningen. Vi fortsätter med strandskräpsuppföljningen i Insjöfinland också i framtiden.

PlastLIFE

Vi deltar i ett omfattande nationellt samarbetsprojekt, där man under innevarande decennium främjar en cirkulär ekonomi för plast med målet att få en hållbar cirkulär ekonomi för plast i Finland år 2035. Projektet hör till EU:s LIFE-program och den totala budgeten är cirka 20 miljoner euro. Till projektkonsortiet hör 17 olika aktörer.

Det sjuåriga projektet inleddes i december 2022 och fortsätter fram till 2029. År 2023 var alltså projektets första egentliga verksamhetsår.

Häll Skärgården Ren rf deltar i projektet med tre åtgärder, dessa är kampanjen Magknip av plast, Snygg Beach och Snygg Beach-fadderskolprogrammet.

Kampanjen Magknip av plast

Kampanjen Magknip av plast inleddes för femte gången, och brunnslocken märktes ut med färggranna fiskbilder i sammanlagt 15 städer mellan 21 augusti och 3 september 2023. I kampanjen deltog Esbo, Helsingfors, Grankulla och Vanda via Helsingforsregionens miljötkänster HRM. Andra städer som deltog var Kemi, Joensuu, Lahtis, Uleåborg, Pargas, Björneborg, Raumo, Riihimäki, Salo, Tammerfors och Åbo.

En del städer genomförde kampanjen under en annan tid än den gemensamma kampanjtiden, så att de kunde koppla den till sina lokala evenemang och på så sätt få större uppmärksamhet. I Kemi och Raumo pågick kampanjen redan i juli, så att den skulle synas väl under dessa städers sommarevenemang. Björneborg genomförde precis 2022 sin kampanj med brunnsdekaler som hade ritats av skolelever i trakten. Inspirationen till bilderna hämtades från fiskarna och kärnbudskapet i kampanjen Magknip av plast.

Under den tid kampanjen pågick kunde man förutom brunnslocken med sina effektfulla dekaler också se videor på temat i städernas sociala medier, där en fisk slukar en cigarettfimp som den tror är mat och sedan spottar ut den. Magknip av plast har sedan 2023 utgjort en del av det omfattande projektet PlastLIFE, som syftar till en hållbar cirkulär ekonomi för plast i Finland år 2035.

Snygg Beach

Snygg Beach är Håll Skärgården Ren rf:s städtalkoprogram som är riktat till allmänheten. Syftet med Snygg Beach är att väcka intresse för nedskräpningsläget på stränderna, och man vill med hjälp av programmet erbjuda en plattform med låg tröskel för att göra enkla miljögemingar. Syftet med Snygg Beach är att städa stränderna, samla in information om nedskräpningen på stränderna och utföra miljöfostrande arbete till exempel via föreläsningar, skolbesök och sociala medier.

År 2023 var det tionde verksamhetsåret för Snygg Beach och vi firade detta med bland annat en kommunikationskampanj. Kampanjen genomfördes i samarbete med den Åbobaserade kommunikationsbyrån Å Communications och galjonsfigur för jubileumsårets kampanj var Katja Ståhl.

Under 2023 anmäldes 197 städtalkon som ordnats under namnet Snygg Beach, varav 136 också rapporterade in de skräp som samlades in under evenemanget. Snygg Beach-mobilappen användes allt mer för bägge syftena.

Under 2023 var cigarettfimpar åter den största enskilda skräpkategorin (48 477). Den nästa största kategorin var som vanligt plast (23 708) och den tredje åter papper och papp (12 674). Antalet evenemang ökade jämfört med föregående år, men antalet skräp per städning minskade jämfört med 2022, och uppgick i genomsnitt till 776 skräp per städning.

Teamet för Snygg Beach deltog som vanligt i olika evenemang och kampanjer även under 2023 och satsningen på Insjöfinland utökades. Snygg Beach ordnade under våren och hösten flera städevenemang på fem olika orter i Södra Savolax tillsammans med Finlands miljöcentral och yrkeshögskolan i Sydöstra Finland Xamk som en del av projektet WaterPlus. Taffel satsade stort på projektet Snygg Beach via influencersamarbete. Man värvade fem olika influencers med olika målgrupper och dessa ordnade var och en sina egna strandstädningstalkon och publicerade inlägg i sociala medier. Också Helsingfors stad inkluderade Snygg Beach-programmet som en del av befattningsbeskrivningen för de sommarjobbbara som anställdes för stadens allmänna stränder.

Vi ordnade även en gång privata städevenemang tillsammans med Kesärauha-festivalen, Ruisrock och Finlandia-huset. Vi ordnade ett gemensamt talko tillsammans med WWF genom att kombinera WWF:s projekt Rankku och Snygg Beach-programmet.

Fadderskolprogrammet Snygg Beach

Under 2023 anställde vi en fadderskolkoordinator till Insjöfinland för att stärka den regionala verksamheten där. Tack vare den nya fadderskolkoordinatorm kunde vi nu nå ut till fler nya skolor och grupper än tidigare år. Under 2023 ökade antalet fadderskolor med 19 nya fadderskolor. I slutet av året hade upp till 57 fadderskolor gått med i fadderskolprogrammet. Vår nordligaste fadderskola ligger i Rovaniemi och den sydligaste i Hangö.

Under 2023 ordnade vi flera distans- och närlektioner för våra fadderskolor och vi städade olika vattenobjekt tillsammans med skolorna. Vi skapade också nya nätverk med olika aktörer inom miljöfostran, samt ordnade evenemang som en del av Snygg Beach-verksamheten.

Snygg Beach fadderskolprogram deltog i det Östersjöäventyr för barn som för fjärde gången ordnades på Högholmen tillsammans med Baltic Sea Action Group, Finlands miljöcentral och Forststyrelsen den 31 augusti 2023. Östersjöäventyret var en del av den nationella Östersjödagen och vid vår uppgiftsstation fick man bl.a. lära sig om hur nedskräpningen påverkar Östersjön. Under dagens lopp besöktes Snygg Beachs uppgiftsstation på Högholmen av cirka 240 elever i den grundläggande utbildningen (10 klasser).

Vi medverkade också på de rundturer för skolelever som ordnades på Helsingfors båtmässa våren 2023. De klasser som anmält sig på förhand gick runt till olika stationer på mässan och hos HSR rf fick de som en del av programmet utföra tre olika uppgifter som relaterade till vattendragen och nedskräpningen.

Snygg Beach och nordiskt samarbete

HSR rf:s och de andra nordiska systerorganisationernas Nordic Coastal Clean-Up-nätverk fortsatte redan sin verksamhet för sjunde året under 2023. I år beslutade man dock att varje land fritt skulle få bestämma tidpunkten för sin egen Nordic Coastal Clean-Up Day utgående från vad som passade dem bäst. I stället för en gemensam städdag ordnade man alltså i stället flera olika, men i Finland inföll den som vanligt den första lördagen i maj. Nätverket kunde sammanträda fysiskt efter ett mellanår i Köpenhamn, och verksamheten och informationsutbyte fortsatte på månatliga distansmöten.

Alla nordiska länder deltog åter i nätverket Nordic Coastal Clean-Up. Under 2023 bestod gruppen av Håll Skärgården Ren rf (Finland och Åland), Håll Sverige Rent (Sverige), Hold Norge Rent (Norge), Hold Danmark Rent (Danmark), Ringrás (Färöarna), World Wide Friends (Island) och CSR (Grönland).

Sälle-hamnprogrammet

Sälle-hamnprogrammet är ett miljöprogram för finska båthamnar. Målet för Sälle-hamnprogrammet är att utveckla båthamnar av olika storlekar, i synnerhet så att miljöperspektiv och säkerhetsfrågor beaktas. Samtidigt styrs de som använder båthamnar till miljövänliga handlingar. Programmet bygger på HSR rf:s flera decennier långa erfarenhet och samarbete med båthamnarna.

Under 2023 omfattade HSR rf:s Sälle-hamnprogram sammanlagt 66 hamnar. Sälle-hamnprogrammet utvidgades till Åland och sex åländska hamnar anslöt sig. Under 2023 var programavgiften för hamnarna 150 euro och i priset ingick en Sälle-flagga. Dessutom fick hamnarna ett diplom och en särskild Sälle-hamn-banner på sin webbplats som tecken på att man godkänts för programmet. I flera Sälle-hamnar gjordes handledningsbesök.

Sälle-hamnprogrammet har godtagits som ett kvalitetsledningssystem inom Visit Finlands program Sustainable Travel Finland.

Kommunikation

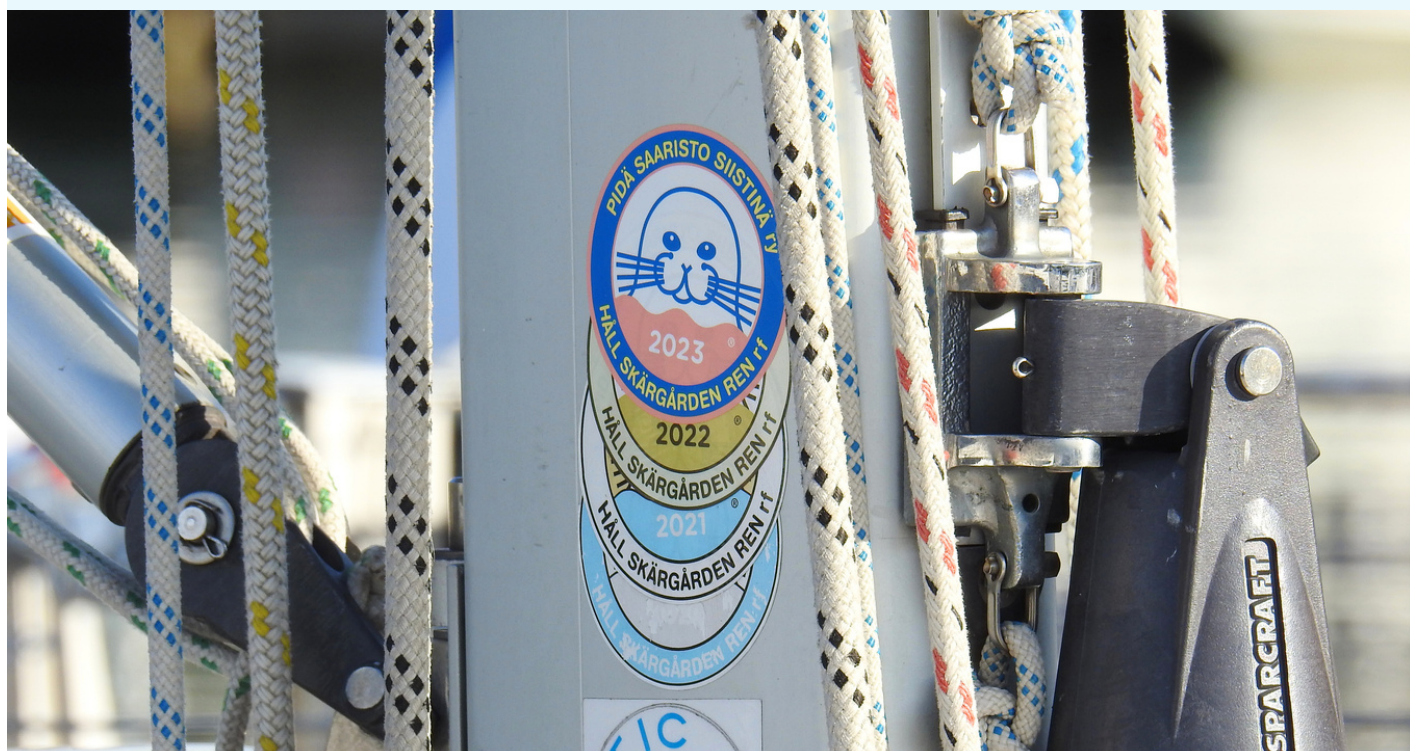
Håll Skärgården Ren rf:s kommunikationsenhet svarar för föreningens interna och externa kommunikation och marknadsföring. Under 2023 arbetade en kommunikationschef och tre kommunikationsexperter vid kommunikationsenheten. Dessutom kompletterades enheten av föreningens medlemsansvariga och medelanskaffningschef.

Kommunikationens uppgift är att stödja realiseringen av föreningens strategi och miljöfostrande arbete, öka föreningens medlemsantal, engagera de nuvarande medlemmarna och öka kännedomen om HSR rf på det nationella planet. Kommunikationsenheten värnar även om föreningens varumärke och rykte. HSR rf:s kommunikationsenhet genomför mediekommunikation samt stöder företagssamarbetet och medelsanskaffningen. Kommunikationen svarar också för allt det köpta medieutrymmet samt ordnar evenemang och seminarier.

Vi har som mål att genomföra inriktad kommunikation via många kanaler, och utan att glömma nya målgrupper. Vi kommunicerar tillförlitligt, transparent, aktuellt och tydligt om föreningens verksamhet samt miljöfrågor som gäller vatten. Allt informationsmaterial produceras på finska och svenska, och i vissa fall också på andra språk.

Externa mediekanaler är bland annat sociala medier (Facebook, Instagram, LinkedIn och YouTube), webbplatsen, den mobilvänliga Sälle-kartan, Snygg Beach-programmets webbplats, Snygg Beach-applikationen, det elektroniska nyhetsbrevet samt medlemsbrevet, pressmeddelanden, broschyrer, tidningen Sälle som ges ut en gång om året samt synligheten på Sälle-stationerna och i Sälle-hamarna.

Målgrupperna för HSR rf:s kommunikation är föreningens medlemmar, samarbetspartner och sponsorer, och dessutom alla som rör sig på vattnet och medborgare som intresserar sig för vattendragens välbefinnande.

Målet för kommunikationen 2023 var bland annat att utveckla och fokusera vår kommunikation så att den särskilt riktas till våra nuvarande och potentiella medlemmar och sponsorer. Därför förnyade vi i juni föreningens webbplats och förbättrade vårt elektroniska medlemsbrev och nyhetsbrev samt koncepten för sociala medier.

De viktigaste temana i kommunikationen för 2023 var – förutom föreningens årligen återkommande ämnen relaterade till miljöfostran, miljöprojekt och miljövårdande arbete – Snygg Beach-programmets 10-årsjubileum, etableringen av föreningens verksamhet på Åland, föreningens valteman för dem som röstar i riksdagsvalet, dagvattenbrunnarnas roll i nedskräpningen av vattendragen samt kampanjen Ansvarsfullt till sjöss, som har utarbetats tillsammans med våra samarbetspartner genom ett fyrpartssamarbete.

Evenemang och seminarier

År 2023 medverkade vi igen en gång vid över 20 evenemang runt om i Finland, där vi träffade och influerade tusentals människor. Vi delade information om ett hållbart båtliv, vattentillståndet och miljötips på mässor, festivaler, olika sommar- och båtevenemang, seminarier samt under flera aktioner som ordnades på Östersjödagen. På mässan Vene 23 Båt i Helsingfors medverkade vi som mässans välgörenhetspartner. I och med evenemangen nådde våra populära fickaskkoppar ut till tusentals nya användare och påminde om nackdelarna med cigarettfimpar i naturen.

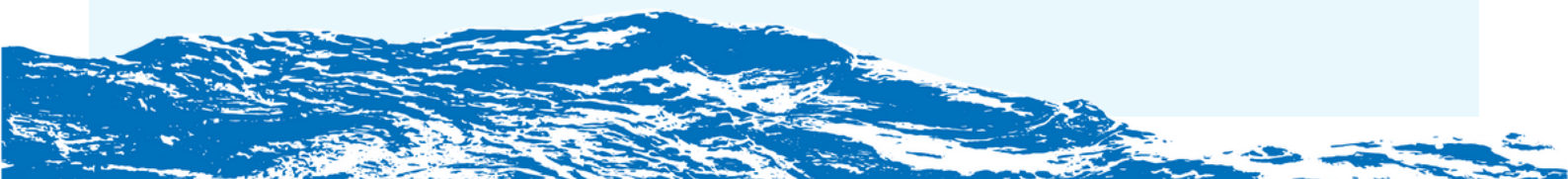
Våren 2023 ordnade föreningen sitt årliga Hamnwebbinarium som riktar sig till innehavarna av båthamnar. Ämnen var bland annat ändringarna i miljöskyddslagen för sjöfarten och avfallshanteringsfrågor som gäller småbåtshamnar, begränsningar i fråga om antifouling-färger och aktiveringen av hamnarna med anledning av Snygg Beachs jubileumsår samt hamnpresentationer. Cirka 70 personer deltog på distans.

I juni ordnade vi en kostnadsfri Eco-Ship-konferens i Åbo. Där presenterades genomförandet av projektet Eco-Ship och erfarenheterna av att lära ut grunderna i ett miljövänligt båtliv till unga.

Vår skräpinsamlingsbåt Roska-Roope som samlar skräp från vattenytan besökte under sommaren över tio evenemang, allt från Ruisrock i Åbo till Secto Rally Finland i Jyväskylä. Båten, som drivs med solel, väckte folkets uppmärksamhet på evenemangen och samlade upp burkar, flaskor och annat skräp som hade hamnat i vatten. Fartyget användes också för den insamling av prover som tillsammans med Finlands miljöcentral utfördes längs Finlands västkust från Åbo till Uleåborg som en del av den skyldighet att följa upp den marina nedskräpningen som Finland ålagts.

Evenemang under 2023:

- HSR rf:s Hamnwebbinarium 22.3
- HSR rf:s årsmöte i St Michel 13.4
- Webbinariet för ansvarsfulla sjöfarare i samarbete med Skipperi 17.5
- Festivalen Kesärauha 16–18.6
- Under evenemanget Musik vid Havet ordnades ett diskussionstillfälle i Ingå 10.6
- Eco-Ship-konferensen på Forum Marinum i Åbo 15.6

- Clean Europe Network seminarium vid EU-kommissionen i Bryssel, Häll Skärgården Ren rf:s gemensamma anförande tillsammans med Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab om avfallshanteringen i skärgårdsområden 20.6
- SuomiAreena i Björneborg 27–29.6 (Gemensamt diskussionsmöte för HSR rf, Sjärräddningen, SBF, FSL samt Finnboat 28.6)
- Provinssirock 29.6–1.7
- Ruisrock 7–9.7 Åbo
- Pori Jazz 10–12.7
- Östersjödagen i Helsingfors och Åbo 31.8
- Hinku-dagama i Kemi 12.10

Roska-Roope besökte dessa evenemang:

- Festivalen Kesärauha 16–18.6
- Helsingfordsdagen 12.6
- SuomiAreena i Björneborg 27–29.6
- Ruisrock 7–9.7
- SuomiPop-festivalen i Jyväskylä 15–16.7
- Tammerfest i Tammerfors 20–22.7
- Down By The Laituri 26.7 och 28.7
- Sjusovaredagen i Nådendal 27.7
- Turku Sea Jazz Åbo 29.7
- Secto Rally Finland i Jyväskylä 3–5.8
- Salt Fest i Lovisa 6.8
- Flow Festival i Helsingfors 11–14.8
- Aurarodden i Åbo 15.8
- Posankka Race 19.9

Kommunikationen i Insjöfinland

Kommunikationsexperten i Insjöfinland, som började 2021, etablerade kändedomen om HSR rf i Insjöfinland. I Facebook-kanalerna för Päijänne och Saimen publicerades aktuella nyheter om underhållsåtgärder i utfärdshamnarna. I Insjöfinland producerades också inlägg för Håll Skärgården Ren rf:s huvudkonton på sociala medier.

Kommunikationsexperten i Insjöfinland avlade i maj 2023 med läroavtal yrkesexamen inom Mediebranschen med benämningen fotograf. Sommaren 2023 togs igen en gång foton från Insjöfinland för kommunikationens behov. Bildmaterialet har använts i pressmeddelanden, publikationer i sociala medier och på webbplatsen.

Kommunikationssiffror för 2023:

- cirka 29 047 följare på sociala medier
- 24 sända medieinbjudningar/meddelanden
- cirka 39 500 besökare på webbplatsen under dataperioden 10.7–31.12.2023 (den nya webbplatsen öppnades 16.6.2023, analysverktyg använts från och med 10.7.2023)

Medelsanskaffning

Företagssamarbete är en viktig del av Håll Skärgården Ren rf:s ekonomi och verksamhet. Vi ingår långvariga, strategiska partnerskap med lämpliga samarbetspartner, men samarbeten kan också ingås för en kortare tid. Det är viktigt för oss att samarbetet gynnar båda parterna. Som HSR rf:s samarbetspartner kan företaget ta miljöansvar för vattenmiljön och kommunicera om det internt för sina arbetstagare, kunder och andra partner. HSR rf har företagspartner på tre nivåer: huvudsamarbetspartner, samarbetspartner och företag som stödmedlemmar. Förutom finansiellt stöd kan företagspartnerskapet bland annat bestå av pro bono-arbete eller in kind-stöd. Föreningen har även produktsamarbete, varvid företaget kan donera en andel av försäljningen av en viss produkt till HSR rf.

Privatpersoner kan göra en engångs- eller månadsdonation till föreningens verksamhet genom donationssidan på webbplatsen. Donationen kan riktas till något visst geografiskt verksamhetsområde eller till exempelvis miljöfostran och kan betalas in direkt på vårt konto eller via appen MobilePay. På webbplatsen berättar vi också om möjligheten att ordna en minnes- eller bemärkelsedagsinsamling, delta i en medelanskaffningskampanj på Facebook eller komma ihåg vår förening i samband med ett testamente. Vår nyaste medelanskaffningskampanj gäller anskaffningen av ett nytt servicefartyg till Bottniska viken. Man kan delta i kampanjen via donationssidan, och dessutom har vi sedan hösten 2023 bedrivit en aktiv medelanskaffning, t.ex. genom att ordna en presentation av projektet riktad till lokala företag.

Posankka Race

Medelanskaffningsevenemanget Posankka Race, som är gemensamt för Posankan – känd som Åbo stads officiella stadsdjur – och Håll Skärgården Ren rf var för tredje gången en del av programmet för Åbodagen, som inföll den 19 september 2023. Det var möjligt att adoptera 4 000 badposankor på evenemangets egen webbplats posankkarace.fi.

Evenemanget samlade ett enormt antal tittare längs Aura å och imponerande 24 490 euro i donationer. Donationerna 2023 riktades till programmet Snygg Beach. Evenemanget leddes av konferencieren och influencern Mona Bling, som nyligen flyttat till Åbo.

Posankka Race är HSR rf:s och Posankans gemensamma hyllning till Aura å och vårt hemmahav Östersjön. Med detta evenemang vill vi göra stadsborna uppmärksamma på nedskräpningen av vattnen och samla in medel för att bekämpa nedskräpningen av Östersjön. Posankka Race 2023 möjliggjordes av Bokem, som ansvarar för Posanka-produkterna, Åbo Stadscentrumförening – Turku Center, DB Schenker, Åbo stad, Egentliga Finlands räddningsverk, och konferencieren för evenemanget Mona Bling.

Under julen var det som vanligt möjligt att köpa HSR rf:s julkort i elektroniskt format och pappersformat och därmed stödja föreningens konkreta arbete. I julklappskampanjen för företag erbjöds fyra olika stödnivåer.

Huvudsamarbetspartner 2023

BEWESHIP

CLIMECON

DB SCENKER

Helvar

Kappahl

KONGSBERG

MAKIA
EST.2001 — HELSINKI

OceanSpirit.fi

**OTAVA
MEDIA**

Rapala®

SARLIN

PARTIOAITTA

KARTANON
SAARISTON KASVATTI

**TURKU
ENERGIA**

SUOMEN JALOMETALLIKIERRÄTYS

VIKING LINE

ÅLANDSBANKEN

Samarbetspartner 2023

dataTAITO

Finnlines
a Grimaldi Group company ==

HIDEX

KESÄRAUHA

LYYTI

MOLOK

**PAU
HAUS**

RUISROCK

